

SZABOLCS

(Telefonsz. az interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-utca 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Hol tartunk?

Hosszu idő, közel kétezer esztendő pergett le azóta a mult tengerébe, hogy az egyetemes emberszeretet parancsolata a Jordán kies völgyéből világhódító útjára indult.

Sok istenáldás és sok ádáz emberi gyűlölködés fakadt azóta az isteni ige nyomában s bár manapság már a keresztel ékes tornyoknak száz meg száz ezrei emelkednek az ég felé, a békeség, a jóakarát, az emberszeretet megvalósulásától éppen olyan távol van Európa, meg az egész világ, mint volt évezredekkel ezelőtt.

Nem szólva arról, hogy a népi harcok újra meg újra elemi erővel törnek ki s az emberi találékonyság minden eredményét sokkal nagyobb arányban használják fel ma is gyilkoló fegyverek készítésére, mint nyavalyák és betegségek leküzdésére, s hogy a nemzetközi érintkezésben még mindig az ököljog korszakában tartunk: a legelszomorítóbb és leglehangolóbb az a körülmény, hogy egy nemzet gyermekei között is ádáz kenyérharcok folynak, mely küzdelmeknek veszteségeire rendszerint a testi halálnál is súlyosabb erkölcsi halál réme leskelődik.

Nem is szándékozunk az egyetemes emberszeretet elvével, a világbéke, az egyetemes testvériség eszméjével kacérkodni s oly légvárat építeni, melyek soha, soha míg különböző nyelvű és vallású emberek lesznek e földön, meg nem valósulhatnak, csak arról szólunk, hogy miért nem tudnak egyetérteni, egy célért, egymás támogatásával, segítségével, emelésével, gyámolításával dolgozni egy nemzet gyermekei, kiket nyelvük, ősi hagyományaik, hazájuk és életöltételeik közössége mondhatnók a természeti törvények megalkuvást nem ismerő parancsával kötelezne testvériségre, egymás iránt való jóakaratra?

Más, boldogabb nemzeteknél ez a kifakadás talán nevetséges volna, de nálunk magyaroknál, ha van a sok súlyos ok között, mely kesergésre, bánkódásra indit, egy legsúlyosabb, ugy a belső marakodásra való hajlam, mindenkor való készség az elsősorban.

Akármenyt hangoztatják is, idegenek is, magyarok is, hogy mindig ilyen volt e nép, elhinni bajos. Hisz ha eredetileg ilyen lett volna, hogy tudott volna valaha ellenség előtt megállani, a legnagyobb viharoknak, veszedelmeknek kitett helyen hazát alapítani, nagyjá, hatalmassá lenni?

Pedig mily erős, mily hatalmas volt valamikor ez a nemzet, mily szilárd a honfoglalók munkája, a magyar haza, hogy egy ezer évnek népeket elseprő orkánjaival szemben is megtudott állani mind a mai napig!

Józanfóval nem lehet mást gondolni, mint azt, hogy azok a nemzeti bűneink, melyeknek Mohácsot, meg a szatmári békét, meg annyi más gyászos emlékű napjainkat köszönhetjük, ugy kerültek be hozzánk Nyugatról, a nyugati intézményekkel együtt.

Mig becsületesen, lovagiasan viaskodtunk a keleti hódító népekkel a kereszt s a nyugati civilizáció biztonságáért, azalatt a Nyugaton a faji gyűlölet hiénái leselkedtek reánk sötét odvaikból, várva az egyenlőtlen küzdelemben való elbukásunkat.

Es mikor a hosszú harc után aléltan hanyatlott le az egymást rontó magyar és török kar, előbujtak a hiénák s szívták megmaradt vérünket ádáz mohósággal, s hogy ellankadt testünkben a lélek se maradjon ép, jöttek arannyal, ezüsttel, a Judás bérével s teremtettek itt olyan korszakot, mikor a becsületes hazafi minden percben a nyakán érezhette a hóhérbárdot, az áruló, a hitelhagyott, a nemzetét meg-

TÁRCA.**Szonett.**

a szebb hazába költözött Kopesányi Hlatky-Schliechter
Lajoska emlékére.

*Mosolygó arcán ég derűje volt.
Angyaltisztaság ragyogott szemében.
Anyja így hívta: egyetlen reményem...
S e gyermek nincs már; fedí siri-bólt*

*Irtó halál! Hisz van már annyi holt?
Lajoskát nem kimélted meg te mégsem!
Letörled oly gyengén, oly hóféhéren!...
Fagyos két kezéd szívünkig hatolt,*

*De ajkunk azért nem nyílik panaszra.
Te gyászos tisztéd végesed csupán,
Mig mi sirunk a drága kincs után.*

*Elvette Isten; hisz az Isten adta...
Nyújtson vigaszt a fájo könnyekért:
Visszont látjuk azt, ki a sirba tért!*

Dömötör György.

Kovács.

A Niabagura mögött felkelt a hold. Bánatos halk furulyaszó hallatszott a vadvirágos völgyből. A furulyát doktor Kovács fujta. Szomkingban és monoklival a szemén.

*

Midőn Kovács doktor lejött a hegyek közzé, Szalainé végtelenül unatkozott. Az ura midőn elvette, Szalainé már tudta, hogy asszonyi élete nem valami fényes lesz. Tudta, hogy társasága, az elhagyott faluban, a hegyek között, nem igen lesz. De az asszonyok minden új dolgot szívesen fogadnak. Az asszonyi léleknek emociók kellene. Társadalmi rend, pozíciók nem igen izgatják. A női életben az izgalom a fő. s minden új dolog izgató. Így volt a házassággal is Szalainé. De az ujnak, házasságnak varázsa hamar szétfoszott. Az ura egyebet se tett egész nap, mint vadászott és ivott. Az asszony végig olvasta a legémelygősebb Benyiczkinét, a legforróbb Mopassaut. Végtelenül unatkozott.

Kovács ur furcsa ember volt. Mint sokan ő is magát tartotta a világ legokosabb, legellenálhatatlanabb emberének. Szép fiú volt és okos. Fejében volt Wilde összes afa-

rizmái s otthon az asztalán divatos szociológus könyvek heverték, miket ő sose olvasott, hanem arra képes volt, hogy egész éjjelen át nem aludt, és gondolkodott „szerep” felett, mit másnap egy „megejtendő” hölgynek szándékozott elmondani. Az asszonyokkal mindig a „Bünről” beszélt, a hatalmas, melegttestü Bünről, mely megölte a szerelmet. Elve a Bűn! Az asszonyoknak ez tetszett. A leányoknak a „Tisztaságot” a „Szűzt” magasztalta, mit nem tud megejteni a Bűn, Fertelem. Haleluja Szent Szüziesség! A kis leányok prófétának, hanem valami fiók istennek tartották, az asszonyok pedig egy erős, forró vérű satyrt láttak benne. Az asszonyok szeretik az olyan embert, ki félig állat. Mert doktor Kovács vagy ugy beszélt mint egy Isten, vagy ugy mint egy állat, s mindkétféle kép érdekes volt.

Kovácsnak tetszett az asszony, s az pedig ilyen férfiről álmodott. S mig az ura vadászni volt, Kovács ndvarolt neki. Beszélt az asszonynak a városról, hol triumfust tart a Bűn. Két nap mulva Szalainé fülíg szerelmes volt Kovácsba.

Hogy tudott beszélni ez az ember! A szavai, mint az égő parazs égette a lelkét, a Bűnnek a dicső szent Bűnnek mily hozsonnákat tudott zengeni, s mily nevetsé-

**Az összes téli árukat mélyen leszállított árakban árusítom,
u. m.: szörme boák, keztyük, alsó ruhák, stb.**

Eisler Károly divatáruháza,**Telefon 114.****Nyiregyháza.**

Lapunk kapható: Kiss T. Emma, Hirschler Mór és Rotaridesz Istvánné tőzsdéjében. Mai számunk 10 oldalra terjed.

tagadó pedig vagyomból, hatalomból, fejedelmi kegyből annyit kaphatott, a mennyit csak akart.

Igenis, ha levagyunk kötelezve a Nyugatnak egy kis ábécéért, egy kis elemi műveltségért, kétszeresen neki köszönhetjük nemzeti romlásunkat.

A nagy nemzeti csapások józanságra hajló népünket jó utra terelték volna, elvesztett szabadságunkat visszazerezhettük volna, ha a nemzet lelkének megrontása rendszeresen nem folyik századokon át.

Ma is csak ott tartunk, sőt meszebb. Van egy hivatalos magyar nemzeti eszme, meg egy nem hivatalos s az előbbinek bálványja, meg az utóbbinak ideálja soha egyé nem forrhatnak, csak a hazugságok tengerében uszkálhatnak egymás mellett mint üres fogalmak, bő alkalmat adva hasznos keresetre az elvkutároknak. Ahol pedig kalmárkodásról van szó, ott a testvériségnek, egy közös célra való önzetlen törekvésnek nincsen talaja.

Fehér angora

boát, muffot

meglepő szépen tisztít

Sabulya Mihály

kelmefestő-, vegyi-ruhatisztító- és plissirozó-intézete Nyiregyházán, Pazonyi-u. 13. Zrinyi-szálló udvar.

gessé tudta tenni a köznapiságot, a tiszta fehér erkölcsöt.

Kovács úgy gondolkozott, hogy egy-két hónapra megszökteti Szalayné. Tudta, hogy Szalai megfog elégedni a két lyukkal, mit a levegőn lőnek, s az asszonyt szépen vissza fogja venni. Vissza veszi, nem azért mert szereti, ért is ő rá szeretni a bor, kártya s a vadászat mellett, de asszony kell a házhoz. Ezt már legalább megszokta. Tudta, hogyha ujat vesz, az is csak meg tudja egyszer az egyedül vacsorázást meg a regényeket. Ez legalább ha családott nem fog többé regényt olvasni.

Kovács nyugodt lelkiismerettel, követelte az asszonytól, hogy szöjkék meg vele. Ő ugyanis ilyen dolgokat nem kérni, hanem követelni szokott. Szalayné meg örült, hogy nem kéri, hanem viszik.

Egy alkonyon, midőn a kis falura lassan ráborult a homály, együtt ültek a szobában. Az utcán nem járt senki. Kovács mint rendesen a pihegő, lázas fővárosról beszélt, s legszebb csattanó, az asszonyt legmegrendítőbb szava volt, hogy kimutatva az ablakon a csendes, sötét viskókra, lassan mondta: S ez a maga élete. Az asszony előre hajolva nézett bele a sötétbe s megundorodva a csendtől, ugrott fel helyéről, s kiáltotta elhatározott hangon: Vigyen! „Holnap este a tíz órai vonattal. Ne hozzon csomagot.” Szólt csendesen Kovács. Megcsókolta az asszonyt a száját. Erősen, szinte szíva a pihegő

A tél nyomorgói.

A tél azon évszak, mely legjobban próbára teszi a szegény embert. Ilyenkor hangzik el a legtöbb panasz a megélhetésnek súlyos volta miatt. A legtöbb nélkülöző rendszerint másokban és nem önmagában keresi azon okokat, melyek szegény voltát eredményezték, melyek a megélhetést terhessé teszik ránézve.

Legelső és legnagyobb hiba, hogy a legtöbb szegény embernek, legyen bármily szép keresete tavaszon, nyáron, őszön át, nem gondol a télre, amikor vagy nem kereshet, vagy kevesebb a jövedelme, mint máskor. A legtöbb szegény ember, máról holnapra él. A takarékoságot, a kereset besztását nem ismeri. Az ilyen emberek nyomorognak, panaszkodnak, fenyegetőznek s egyesek nem riadnak vissza a vagyonbiztonság veszélyeztetésétől, sem az ezt követő netáni büntetéstől.

Másik nagy hiba, hogy sok ember elhunyt a téli hosszú éjeleken. Városokban is vannak, akik elfecsérik, dolog nélkül töltik el a drága időt. A kisebb községekben pedig alig van a köznépek jövedelmező foglalkozása; így a téli nyomorgók száma folyton növekszik. Az ilyen emberek aztán szívesen hallgatják a népet ámitó álpróféták lelketlen beszédeit, melyek a közrend fel-forgatását célozzák.

Emberbaráti, közérdekű célok szólnak a mellett, hogy a szegény, szűkölködő nép sanyaru helyzetén könnyítsünk. Az érző ember nem nézheti közönynyel, ha embertársai nyomorognak. A közrend őrei igazolhatják leginkább, hogy a szegénység a legtöbb bűnnek okozója. Éppen ezért, amikor korunk felvilágosodottságáról beszélünk, amikor oly sok jótékony egyetel keletkezik az ember szeretet jegyében, egyik legelső kötelesség a nép, a szegény, a nyomorgó nép sanyaru helyzetén könnyíteni.

Igen, de hogyan?

A nép boldogulásának egyik legelső feltétele, hogy a takarékoságot megszokja. Tudom, hogy ez nehezen megy, mert a legelső néposztály szereti a kocsmázást, imádja a divatot. Ez a körülmény pedig átka a népnek, akadálya a boldogulásnak. — Ma már

kis száját, hogy az asszony kéjes fájdalomban magához szoritotta a férfit.

A kis állomás olyan volt a fenyők között, mint egy óriási alvó béka, égő vörös szemekkel. Doktor Kovács egyedül volt a peronon. A vágányok közt sétált az állomás főnök, egy sápadt, vézna fiatal ember, fáradt, álmos hangon adogatva ki a parancsot. „A váltót tiz, ötre.”

Kovács megnézte az óráját. Egy pár perc, s a vonat itt lesz. Hol marad az az asszony. Idegesen dobta el a cigarettáját s kinézett az országutra, hogy jöne már a kocs. Mire vissza ment a peronra, a vonat már ott állt. Aztán elment. Más ember Kovács helyében felkapaszkodik a vonatra, s hátra se nézve pályázik balsikere szinteréről. Kovács nem tette. Nyugodtan rágyújtott, egy párszor végig vágott a sötétben botjával s indult Szalayék felé. „Az asszony lekészt, talán sokáig csomagolt, vagy talán a kocsinak esett valami baja, ej biztos csak lekészt.” Biztos léptekkel ment végig a szobákon, míg az asszonyéhoz ért. Mintha kacagnának odabenn. Benyitott. Az asszony ott ült a férje ölébe s kacagva mondta: a boldog talán már utazik.

A sarokban ott feküdt egy eltört vadász fegyver. . .

A Niabugura mögött felkelt a hold. Bánatos halk furulyaszó hallatszott a vadvirágos völgyből. — A furulyát doktor Kovács fujta. Szmokingban és monoklival a szemén.

L.

minden népesebb községnek van postája, postatakarékpénztára. Ezen hasznos intézményt kell a köznéppel megkedveltetni, akkor a nyári szép keresetet nem nyeli el a koresma és a divat. — Tessék gondoskodni községi, vagy egyházi magtárakról. Ezek betogadják a keresett termény feleslegét, kíségitik az éhező népet, amikor keresni nem képes.

A takarékoság mellé foglalkozás is kell. Igen. foglalkozás a téli napokra, hosszú éjelekre. Hiába, hogy népünk vonakodik a nem nagy jövedelmet hozó téli foglalkozásból. Az utóbbi időben kezdenek kendert termelni. A falusi, olvasni szerető, bálókat kedvelő, divatot imádó nők, irtóznak még a fonás, szövéstől is. Most a menyasszonyi kelegye akkor szép és divatos, ha a városok fényes kereskedéseiből kerül ki.

Nézzük a falusi napszámot, kis gazdát, nem a piacon szerzi-e be a kapa, kaszanyelet, kosarat s minden más szükséges szerszámot. Éppen megfordítva kellene lenni. A köznép télen át csinálhatna ilyeneket a saját szükségletére és piaci eladásra. Fitymálva veszi eme tanácsomat az a nép, mely nyomorog, panaszodik. Nem kell ehez más, mint az Amerikát megjárt ember meséje, melylyel a magyarországi nyomort festi, de feleli rámutatni, hogy Amerikában, akinek százezrei, milliói vannak, dolgoznak, dolgoztatnak.

Az idő pénz. Ha ezt megtanulja népünk és nem ásitózással tölti el a drága időt, hanem megtanul dolgozni, akkor népünk boldogulni fog.

Mindenkinek nehéz napjainkban az élet, de sok ember takargatja nyomoruságát, addig mások egyenesen a társadalmat, a társadalom tehetősebb tagjait okolják szegénységükért. Itt a legnagyobb hiba. Ma dolgozni, takarékoskodni kell mindenkinek, ha élni akar. Ma mindenkinek szerényen kell élni és jövedelménél kevesebbet költeni, akkor kevesebb lesz a panasz, kisebb lesz a bűnesetek száma és nem kell a börtönöket folyton bővíteni.

Igen, dolgozni kell mindenkinek és nem hallgatni a lelkiismeretlenség azon meseire melyeknek célja a népet ingerelni, a zavarosban halászni. Dolgozni kell, mert a munka, takarékos embernek sohasem volt Magyarországon olyan jó dolga, mint most van!

S. L.

Báli
ujdonságok
legújabb selymek
és szövetekben
Guttman Henrik
divatáruházában
kaphatók.

Fráter Loránd dalestélye.

Vannak, akik rajonganak Fráter Lorándért. Vannak akik az ő nótázását alig becsülik többre a semminél. Az előbbieket Fráter Lorándban látják a magyar népdal és a

Báli ujdonságok! ruhadiszek, keztyük, legyezők, gase szövetek, aranydiszek, művirágok. A legjobb minőségű sárcipők óriási választékban kaphatók

KOHNIGNÁTZ

női férfi divat és rövidáru üzletében.

Telefon 129. Telefon 129.

magyar műdal egyetlen hivatott interpretátorát. Az utóbbiak megbetránkoznak azon, hogy olyan kevés hanganyaggal, minden előkészület és iskolázottság nélkül ki mer állani a hangversenyterem emelvényére.

Az igazság, mint rendszeren, itt is talán valahol a középütt lesz.

Szent igaz, hogy Fráter Loránd nem rendelkezik valami fenomenális hanganyaggal. Olyan és akkora hangja van, mint a legtöbb nótázni szerető uriembernek, akit magántársaságokban szívesen kérnek fel és szívesen hallgatnak meg egy-két magyar nótáért. Iskolázottsága sincs. De bizonyos igaz az is, hogy jó magyar nótát magyarságban a jó hangú iskolázott énekesektől hiába is várunk. Az énekiskolai kiművelés kiöli épen azt a zamatot, ami a magyar nótáknak legigazibb és elengedhetlen saját-sága.

Ha Fráter Loránd csak igazi magyar nótákat énekelne s nem engedné magát elcsábítani a Székács- és Tarnay-féle műdalokkal, s ha nem impressárió útján rendezett nyilvános hangverseny turnékon hívná ki a hangversenyeket látogató közönség kritikáját, hanem megmaradna a családi, vagy baráti összejövetelek keretében, avagy egyes alkalmas alkalmaknál, nem érné annyi gáncs. Szeretnék és megbecsülnék benne továbbra is a jó magyar nóták szerzője mellett azoknak jó előadóját.

Igy azonban bensőjében csalódással távozik dalestéjéről még az is, aki benne első sorban a volt huszártisztet, a jó családból származó fiút és meglehetősen szép számú jó magyar nóta szerzőjét látja.

A keddi dalestén szinte kinosan kényszeredett csöndes tapsokkal honorálták a Székács és Tarnay féle műdalokat. — Pedig szorongásig telve volt a Korona nagy terme. Még a Fráter féle dalok sem értek el olyan frenetikus hatást, mint azt a csupa ismerős, sőt nagy számú rokon és barátból álló közönségnél várni lehetett volna.

Tarnay Alajos nemcsak zongora számaival, hanem különösen a saját apró kis dalaival, köztük a közkívánatra előadott „Vén kocsis”-sal sokkal nagyobb s mindennek felett igazibb, mélyebb és maradandóbb hatást ért el.

Telefon 93.

Kályha fűtésre a legjobb barnaszén mázsánsként pontosan kimérve, házhoz szállítva

2korona

és minden másfajta szének jutányos áron.

I-ső rendű nagyváradi mész jutányos áron, kocsinként ár- engedménnyel kaphatók

Kohn Jeremiás

szén és mészraktárában,

Kállai-u 1. — Viz-u. 20.

Pesti levél.

A modernnek.

„Petőfi társaság” Vízkereszt napján tartott nagygyűlése állást foglalt az irodalomban megnyilatkozó, ugynevezett új, modern irányzatokkal szemben. A Társaság véleménye leginkább kitűnik Lamphért Gézának egy

előadott költeményéből, melyben a modern dekadens költőkről így ír:

„S lesz a természetben bár ocsu szemét is, Magyar magtárba jut a magja mégis.”

Elismerésre méltó kritika nyilvánul meg ebben a versben. Az egyedüli helyes kritika. A legkomolyabb költőnek Adynak, föltétlenül van sok érthetetlen, rossz verse, a jók mellett, s el kell ismernünk, hogy utánzóik között is akad tehetséges, sokat ígérő elme. Hogy talán hangosabban kívánnak tért maguknak, hogy elbizakodottak, nem baj, nem bűn. A forradalmárok hangja erős szokott lenni, hogy a conservatív fülek megnyiljanak előtte mint a Társaság gyűlése mutatja, meg is nyílt. Megnyílt a hang előtt, mely azt mondja, hogy a versben első dolog a gondolat. De megnyíltak a conservatív fülek az ultramodernnek abszolút állításai előtt is. S még azokat elismeréssel honorálták, az utóbbiakat S méltán.

„A Város” című modern irányu lapban olvassuk: Van Ady és vannak Ady utánzók, csupán ezek, ami páratlan tünemény a világirodalomban. Tehát nincs Herczeg Mikszáth nincs Ambrus, Bródy, sőt nincs Molnár Ferenc sem, ki pedig felemelte szavát érdekükben. Azt hiszem, ezen csak együtt nevetünk. Kenedi Gézával, ki jól jellemzi őket a „Fagyöngyökben”: A verseik legnagyobb részt érthetetlenek, olyanok mint valami patikai szer, használati utasításra van szükség hogy állítólagos mélységeibe behatolhassunk.

Ady Endrének, ha tényleg ő az „igazi”, elégtételt fog szolgáltatni a közel jövő, a többiek pedig így járnak, mint a néhai Lisznyai Kálmán — aki már az ötvenes években modernebb volt, mint a mai „ut török” — hogy alig ismeri már ma valaki a nevét. Pedig Lisznyaival is ép annyit foglalkoztak, mint a mai modernekkel, hisz maga Jókai írta meg a nekrológját. S mintha ez a borzas, nyakkendőtlen költő ma élne s hirdetére hogy: fő a gondolat és hangulat, minden egyéb smírház. S a verseit commentárral közölné a „Nyugat.”

Linglanglong — harangbong.

Lityilütyü — madárfütty

Litola — fuvola.

Lomblengés — csengés.

Ez Lisznyaianak egy „Nyár éji hangulata”. S ugye mai is olvasunk ilyes hangulatos, mély gondolatu verseket. Pedig Lisznyaianak ép ugy megvoltak az utánzói, mint ma Adynak. Sokan hitték, hogy Lisznyai a költészetnek eddig nem ismert kincsébányáira bukkant. Őt is lefordították németre, franciára s vakon esküdtek rá Szelestey László (Érzelem virágok) Spetykó Gáspár, Csermelyi Sándor (Hogyhát-dalok). De már akkor is akadt Erdélyi János ki rémülten kiáltott „Dohamei fantázia!”

Hangulat, gondolat. Egy modern festmény, ami a modernek receptje szerint készül így nézne ki. Egy nagy vörös folt s benne egy fekete pont. S a címe lenne „Világgyűlölet.”

Herczeg Ferenc mondta, hogy: Irány nincs, csak egyéniségek vannak, amelyek mögött egy csomó utánzó sorakozik. Ha vannak az irodalomban ugynevezett irányok ezeknek meg kell ütközniök és végig kell küzdeniök a harcot. Hogy mi lesz ennek a harcnak a vége, arról mindenkinek meglehet a véleménye, de előre nem tudhatja senki.

De sejthetjük. A harc — talán nem tud róla még Herczeg, megindult. De a modernek között! Fegyvert fogott Ady az utánzók ellen s ezek mesterükre törnek. Szemére vetik Adynak, hogy arisztokratikus hiusággal egyedül akar maradni a hórizonton, Ady pedig megszakit minden összeköttetést a „holnaposokkal.”

Sejtjük mi lesz a vége.

Nem dolgozom ellenük. Nem akarom Lisznyaival cáfolni állításukat, hogy ők ut-török, Kolombusz felfedezte Amerikát s mégis Vespucci Amerigo nevével nevezték el aki csak leírást adta az új-világnak.

El kell ismernünk, hogy igazok van midőn a versben a gondolatnak adják az elsőbbséget a torna mellett, de gondolatot nem föltétlenül szükséges oly Ady jelzőkkel fejezni ki, mint „szent borissza láz”, lósokás füvet legelő, első fű bárány” és hasonlók.

Csak nézzenek az égre, emeljék csak büszke daccal a fejüket a bibor-vörös ég felé, melyen halvány lila fellegek usznak csak építsék a kakas libon forgó várakat nem árt — a modernek közzül még egy sem mult el harminc éves.

Lukács Gyula.

75 százalék idő, pénz és munkamegtakarítás.

A világhírű
John-féle

gőzmosó

gépek, ruhafarcsaró és ruhamangorló gépek, valamint

a legújabb rendszerű, folyton égő kályhák, asztaltűzhelyek a legelőnyösekben beszerezhetők:

Wirtschaftler Armin

konyhafelszerelési vas- és műszaki áruk üzletében.

A Bessenyei kör estélye.

A Bessenyei kör, jobban mondva annak agilis főtükára Popini Albert dr., megint kitett magáért a szerdai estével.

Bármily kopott mondás is, annak belső szerinti értelmében magas művészi színvonalon állott ez az est is és annak minden része.

Weidt Lucy, a bécsi udvari opera művésznője hozzá méltó keretben mutatta be gyönyörű és nagy kiterjedésű hangját, pompás énektudását és minden affektáltság nélküli előadó képességét. Kellemes megjelenése már előre megnyerte a nagyszámú intelligens közönség rokonszenvét. — Ez a rokonszenv számról-számrá fokozódott s hatalmas tapsviharakban jutott külsőleg is spontán kifejeződésre.

Farsangi cikkek STERN SÁNDOR
leszállított árakon uri- és női divat, kézimunka üzletében Nyiregyházán,
Pazonyi-utca 2.

A közönség rokonszenve viszhangra talált a művésznőben is. Látható szívesen ragyogtatta művészetét és szívesen szolgált ráadásokkal is.

Polónyi Elemér, zongoraművész, ki nálunk már nem ismeretlen, nagy tudásának ezuttal is több oldalról adta tanujelét. Legnagyobb hatást a Rubinstein Barca rolejával ért el mesés trilláival és gyönyörűen pointírozott dallamvezetésével.

Földesy Arnold, a jelenkorok talán legelső gordonka művésze sem ismeretlen nálunk. Ezt a hangszer hangjáért különben is nagyon kedvelő közönségünk alig tudott betelni a belőle a művész keze alól kiáramló tömören zengő hangokkal és annak a szinte emberfeletti briliáns újtechnikának a bámulatával, amelyet a Sarasata-téle Czigánydalokban produkált.

A zenei számok közé nagyon is alkalomszerűen illeszkedett be a dr. Molnár Géza szabad előadása a zenéről.

Dr. Molnár Géza egyebek között két dologról nevezetes. Az egyik az, hogy kevés ember ismeri úgy a zene történetét és esztétikáját, mint ő. A másik az, hogy briliáns előadó képességgel van megáldva. Erről szerezhetett meggyőződést a Bessenyei kör közönsége is. A Bessenyei kör esték látogatóinak nagy többsége előtt bizonyára teljesen új dolgokat, magas színvonalú tudományos esztétikai értekezés formájában olyan élvezettel adta elő, hogy szinte lélekzetfojtva lesték szavait s észre se vette talán senki, hogy mennyi időt vett igénybe az előadása. Szívesen hallgatták volna tovább is, pedig az est első felében sokan féltek a program hosszúságától.

Nagyon bölcsen cselekedett a Bessenyei kör, hogy a művészt keretébe ilyen azzal szorosan összefüggő szabadelőadást illesztett be.

Vajjon nem lehetne ezt állandósítani? Zenei művelődésünket így fejleszthetné a kör igazán s a Szabad Lyceum legmagasabb fokának ez az ágazata ekként volna leghatékonyabban megvalósítható.

— a.

Tévedések kikerülése céljából, illetékes helyről vett felvilágosítás alapján tájékoztatjuk a kör tagjait, hogy a 18-iki este mint rendezés, a 26-iki este pedig mint rendkívüli fog megtartani.

Fogtechnikai műtermem a legújabb és legmodernebb gépekkel van szerelve, mi által abban a helyzetben vagyok, hogy — egy vezetésem alatt álló műfogász segédkezése mellett — **műfogjavítások** meg is várhatók, **új fogak és fogsorok, aranykorona és aranyhid** munkálatok, (szájpadlás nélküli fogak), arany **Csapfogak**

egy nap alatt

a legpontosabb kivitelben elkészülnek.

Nyiregyházán 1909. évi január hó.

Tisztelettel:

Dr. Laufer Miksa

fogorvos, Orosi-utca 1. szám.

Rendelés egész napon át. Telefon szám 41.

Gramophon áruház

Pazonyi-u. (Tahy-ház.)

Legjobb minőségű gramophonok, különféle lemezek raktáron, nagyválasztékban, kedvező **részletfizetésre** kaphatók. — Lemezek előnyös csere mellett váltatnak. Ugyancsak mindenféle **kellékek** kaphatók és javítások gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel:

Gramophon áruház:
Stern Herman.

A József kir. herceg Szanatorium estélye.

A József kir. herceg Szanatoriumnak e hó 9-én a Casino helyiségeiben megtartott táncestélye általában sikerültnek mondható. Feltétlen sikerről sajnos nem beszélhetünk, miután a különböző egyesületeknek estélyei, a Fráter estélye, a Bessenyei kör estélye valószínűleg összetartották e hó első felére s e mellett a Miskolcon ugyanakkor megtartott fillér bál is sokat rontott az előre remélt szép sikeren.

Bár alig haladta meg a jelenvoltak száma az ötvenet, nagy élénkség, vidám jó kedv uralkodott úgy a táncteremben, mint a társalgó helyiségben s csak a hajnali órákban oszlott széjjel jó kedélyben a társaság.

Jelen voltak: urasszonyok; Burger Pálné, Flegmann Sándorné, Jóni Lászlóné, Kähler Józsefné, Kovács Lászlóné, Lorencz Gyuláné, Medveczky Aladárné, Oshinek Károlyné, Propper Ödöné, Szabó Lászlóné, Szokó Dezsóné; urleányok: Básthy Berta, Jóni Médi, Kohány Margitka, Lorencz Annuska.

Felülfizettek: Bornemissza Dénes 7 K, Burger Pál 15 K, Dr. Flegmann Sándor 6 K, Dr. Fráter Ernő 7 K, Dr. Goldmann József 5 K, Geduly Henrik 17 K, Juhász Etel 2 K, Kähler János 4 K, Dr. Kovács Elek 17 K, Klár István 4 K, Klár Jenő 4 K, Kovács László 5 K, Lorencz Gyula 6 K, Dr. Mészó László 10 K, Novák Zoltán 2 K, Propper Ödön 14 K, Silberstein Miklós 5 K, Shuncz Jenő 7 K, Dr. Szabó László 5 K, Dr. Szopko Dezső 4 K, Trak Géza 5 K.

Jegyüket megváltották: Básthy Barnáné 5 K, Dr. Bartók Jenő 3 K, Burger Mór 5 K, Ehbinder Károly 4 K, Fried Dániel 10 K, Dr. Járossy Sándor 10 K, özv. Jánoszy Andrásné 10 K, Jóba cég 12 K, Dr. Kauzsay Ödön 4 K, Dr. Konthy Gyula 10 K, Dr. Korányi Endre 10 K, Májerszky Béla 10 K, Mikecz Dezső 10 K, Osgyáni József 10 K, özv. Palicz Jánosné 6 K, Dr. Szesztay Zoltán 10 K, N. N. 3 K, O. M. 3 K.

Ugy a felül fizetésekért, mint a jegy-megváltásokért ezuttal mond hálás köszönetet a Szanatorium Elnöksége.

Pénteki levél.

A gardedám ruhája.

Igy írom csak, kisasszony, hogy a gardedám. Mert nem tudom teljes bizonyossággal, vajjon a kedves mama Önagysága volt-e az a szegény asszony, aki tegnap önnel sértálgatott.

Bárhiszen némi közel hasonlatosságok voltak benne önhöz, s erőssen hiszem, hogy önnek egy-két évtized mulva éppen olyan beesett arca, éppu olyan fáradt szemei lesznek és éppu olyan támolygó járást hagynak emlékül mostan viselt kegyetlen cipőcskéi.

Ezt a hasonlatosságot azonban csak úgy tudom látni önök között, ha lehunyom a szememet, vagy nyitottam is teljességgel eltekintek a ruhájuktól. Mert így, felöltözötten, igazán nagyon ütötték egymást, kedvesen.

Az ön ruhája az anyját, és viszont.

Az ön gyönyörű, fényes, puhaszínű kabátja, az a selyemzsinórral szegett barnabársonykabát, az a grönlandi bundaarányu muff, lengő tollas kalap, finom cipő rikitóan megvilágította az édesanyja viseltes, megfakult szoknyáját, ódon szabású télirokkját, törött, simaszálu, festett struccollait.

Azonban azok az ócska, szegény ruhák kétszer jobban lerántották az ön ruháját, kisasszony. És ráírták annak minden egyes darabjára az ön valóságos, és igen nagyon szegény anyagi körülményeit.

Csunya az is, igen nagyon csunya és szivtelenség Szomaházy, a — az önök kedvencz írója — szerint, ha egy asszony diszes toilletje mián az urának kell kifényesedett kabátot viselni. Ez azonban mégis — hogy ismondjam csak — okosabb annál, mikor a lányok az anyjuk rovására pávaskodnak.

Mert a férj, kedvesem, az már meg van fogva. S az már csak igen nagyon ritka esetben szabadulhat, s mellékesen meg is érdemi a kopott kabátot, ha nem tud ur lenni a maga portáján. Más azonban a do og az anya kopott ruházatával.

A leány még hódít. Még számításából, nem csak éppen parádé kedviért viseli a toilletket. Az ön bársonykabátja nem éppen csak a divat kedviért és nem éppen csak a szabóművészet okából gyönyörű. Ön kis hadjáratán az még fegyver, eszköz, és pedig igen nagyon hatásos eszköz, olyan kis aranyos csalétek a horgon. Ami után itéljenek tenger vagyont, tökéletes, független anyagi jólétet.

Azonban ugyanakkor az édesanyja kopott, ódon ruhákat, divatja mult, öreg kalapokat visel, amikben úgy fest Ön mellett, mint egy öreg cselédasszony.

Hát mit gondol, kisasszony, elhiszik az emberek így is a bársonybunda beszédét? Ami mesél gazdagságáról, jótétről, tenger pénzről? Dehogy hiszik. Sokkal inkább hiszik, azonban a kopott ruhák után az ön egész toalettjének üres, hazug uri nyomorúságát. Amelyik semmivel sem becsületesebb, és nem eredményesebb a csőd előtt táncoló kereskedő pazar kirakatánál — üres boltok mellett.

HIREK.

Hlatky Schlichter Lajos.

Már az is fájdalmasan érinti az érző szívet, ha egy letört virág hervadását látja! Mennyivel fájóbb, ha forrón szeretett, feledhetlen gyermekét kell utolsó útján elkisérnünk!?

Megtörtént, bekövetkezett, amitől rettegve féltünk. Nincs többé a rajongásig szeretett *Lajoska!* Nincs? Hát a legforróbb szülei szeretet esdeklése, az aggódó rokonok, barátok könyörgése, a legodaadóbb ápolás, a legutolsó percig alkalmazott orvosi tudomány sem volt képes őt megmenteni? Nem! Nem! Az enyészet angyalának fagyasztó lehelete

Telefon: 96. sz.

Keztyük

Szarvasbőr bélelve
3 korona 20 fillér
Szórmével bélelt
3 korona.

Tricot és kötött 20
krajeártól feljebb!!!

Valódi orosz
sár és hőcipők

Magyar, francia és angol.
Illatszert és szappan
szépitő szerek, kézfinomítók, hajvizek, hajfestékek. Poudert és parfüm dekaszámra is mérve.

A legújabb francia szabású
mellfűzők

mérték szerint készítettnek.
Fűzőkből nagy kész raktár, melyeket 20 szá-
zalékkal aran alul arusit

Blumberg

orthop.
József kötszerész és
kesztyűgyáros

Nyiregyháza,
Városház-tér 2. szám.

Az ingatlanokat terhelő tartozások adó-leírás végett jan. 31-ig bejelentendők.

Meghívó. A magyar szent korona országai vörös-kereszt egyletének nyirbátori járás fiókja saját pénztára javára folyó 1909. évi január hó 23-án Nyirbátorban, a Takács-féle szálloda tánctermeiben táncmulatságot rendez. A vezetőség a következő: Hähnöl Ferenc elnök, Hähnöl Ferencé társelnök, Simák János alelnök, özv. Szalkai Emilné, Nemes Boláné társalelnökök, Balogh Ferenc egyleti titkár, Boldizsár Imre egyleti pénztárnok. — Belépti-díj: Család-jegy 5 korona, személy-jegy 2 korona. Az estély kezdete 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadhatnak.

A „Büdszentmihályi Casino” folyó évi január hó 23-ikán a saját helyiségeiben a casinó javára cabarettel egybekötött zártkörű háziestélyt rendez. Kezdeté este pont fél 8 órakor, cabaret után tánc. Belépti díj. Személyenként 2 korona. Jegyek előre válthatók a casinóban naponként délután 2 órától este 9 óráig. Műsor: 1. Világosi cimbalmos, Siposs A.-tót, zongorán előadja Suhajdáné Kálmán Hermin urasszony. 2. Honvéd özvegye. Arauy Jánostól, szavalja ifj. Homolayné Lattek Johanna urasszony. 3. Magyar népdalcsoporthoz, cimbalmon hegedű-kisérettel előadják Homolay Etelka urleány és ifj. Homolay Gyula ur. 4. Az első pongyola, monológ Hajtaytól, előadja Lukács Ilonka urleány. 5. Dallok, kettős-ének harmónium-kisérettel előadják Csedrek Margitka, Csedrek Irike urleányok és Csedrek József ur. 6. Galopp brilliant, zongorán előadják Kabay Piroska és Tóth Irénka urleányok (utóbbi venceslőről). 7. Eji látogatás. Gyulay Páltól, melodráma, előadják Sörös Erzsike és Lukács Pálmuska urleányok. 8. Darumadár utnak indult Tele van a város akácfá virággal cimbalmon énekkel előadja Fülep Erzsike urleány. 9. Emancipált hölgyek, genrekép a XXI. századból, írta s felolvassa Tóth Miklós. 10. Magyar népdalok, cimbalom kísérettel hegedűn előadja Pozorszky Béla ur. 11. Szerlem, írta Jakab Ödön, szavalja Nagy Gabriella urleány. 12. A légy, fordította Hevesi József, vig monológ, előadja ifj. Homolay Gyula ur. 14. A Majer fia a szép Dölfí, kuplé előadja id. Lukács Ferenc ur.

A magyar kir. postatakarékpénztár ez évben egy új intézményt létesített, mely a nép takarékoságainak előmozdítására igen alkalmas. Ez a zárt betét és járadék-könyvecske intézménye és abból áll, hogy a betető a felmondás jogáról előre meghatározott feltétel teljesüléséig önként és visszavonhatatlanul lemond. E feltételek lehetnek: nagykorúság esete, férjhezmenetel, katonai szolgálat, meghatározott idő, végül a betétnek egy meghatározott összegre való felszaporodása. A zárttá nyilvánítás a kamatokra is kideríthető. Bővebb felvilágosítást Leschák Antal postafőnök ad.

Iparos és kereskedőtanoncok. A debreceni kereskedelmi és iparkamara fölhívja az érdekelt figyelmét arra, hogy az Országos Gyermekvédő Liga iparos és kereskedőtanoncok közvetít díjtalanul a hozzáférőknek. Tehát, mindazok, kiknek tanoncra van szükségük, forduljanak a Liga vezetőségéhez (Budapest, Bulyovszky-u. 23. sz.) a kamarára hivatkozva.

Az Uránia tudományos egyesület állami támogatással fel akarja frissíteni a szabolcsi népkönyvtárak anyagát.

Lakbér. Jászberény állami tisztviselői csatlakozásra szállították fel a megyénkbeli tisztviselőket mivel ők is megrövidültek a lakbér osztályozással.

Adakozzunk. Kedden délután tartott értekezlet folyományaként felhívást intézett az értekezlet elnök az intézetekhez, a lelkészekhez a messzinai sebesültek javára való adakozásra és gyűjtésre.

Kedvezményes vasúti jegyek. A Technológiai m. kir. Iparmúzeum Budapesten kisipari gép és szerszám kiállítást rendez, mely f. é. márczius 31-ig lesz nyitva. A kisiparosokra rendkívül hasznos kiállítást tekinteni kívánó iparosoknak a kereskedelemügyi m. kir. minister ur vasúti kedvezményt engedélyezett. A kedvezmény érvényes a kiállítás megtekintésére legalább 10 főből álló csoportokban Budapestre és vissza utazó iparosok, iparossegédek és tanoncok részére

akik személy és vegyes vonatokon a II. kocsiosztály III. osztályu egész jeggyel, a III. kocsiosztályban pedig III. osztályu féljeggyel utazhatnak. A kedvezményre jogosító igazolványokat a kamara hivatala adja ki. E czélból közlendő a kedvezményt igénybe venni kívánók neve, foglalkozása és lakhelye. Ugyancsak a Technológiai m. kik. Iparmúzeum a kiállítással kapcsolatban a galvanizálásból és annak kezeléséből is tart tanfolyamot. Továbbá az Acetylén és egyéb gázheggesztésiről is lesz feloivasás. Egy-egy tanfolyamra 10 személyt vesz fel. A tanfolyamok kezdetéről a jelentkezés szerint pótlólag küld az érdekelteknek értesítést. Azonkívül kitanítja az érdekelt iparosokat egyes különleges gépek kezelésére pl. a cipészek és szabók gomblyukvarró, az egytetemes kádárgép stb. gépek kezelésére. A kiállításra és a tanfolyamokra fölhívjuk az érdekelt iparosság figyelmét és ajánljuk, hogy azokat javára hasznosítani törekedjék.

Telefondíjak leszállítása. A helybeli ipar-testület feliratot intézett a kormányhoz a Nyiregyháza—Debrecen közötti telefonálás díjának leszállítása érdekében. Most a budapest másodikkerületi társas kör fordul kérelemmel Magyarország minden telefontal bírójához, hogy csatlakozzék az általa megindított mozgalomhoz, amely minden vonatkozásban sürgeti a díjak leszállítását.

Az országos magyar iskola egyesület Norbertinum aláírással adományt kapott Tassról. Amidőn ezt megköszöni egyben közli, hogy nemes céljainak elérése érdekében szívesen veszi a legkisebb segítyt is. (Cím: Budapest középponti városháza).

Nincs többé iszákosság — elleni szer mivel postai szállítást a miniszter betiltotta. A különféle nevéken forgalomba került hasonló készítmények értéktelenség bizonyultak s ez indította a minisztert a kitiltásra.

Az Eszperantó kongresszus. Legközelebb Berceonában jön össze az Eszperantistáknak mintegy 2000 kiküldötté. Nem tagokat is részesítenek kedvezményekben, hogy bizonyítsák a világ minden részében összejötteknek egymás megértését. Bővebbet a központi iroda nyújt (Budapest Alpár u. 8.)

Termeljünk gyümölcsöt. A földmívelésügyi miniszter tanulságos fizetett iratott a gyümölcstermelésről, melyet a népkönyvtárak, lelkészek és tanítók ingyen kapnak meg, ha azt egy levelezőlapon kéri. (Cím: Miniszteri könyvtár Bpest Országházter 11.)

Postások figyelmébe. Nyirtéten postaügynöki állás üresedett meg. Pályázni a nagyváradi igazgatóságnál január 29-ig tehet.

Ami nem helyes. Az itteni mértékhtelelesítőt az állam tudvalevőleg Munkácsra helyezte át. A miniszter semmiféle intézkedést nem tett eddig a nyiregyházi hivatal fenntartására, ami megerősíti azt a hirt, hogy Szabolcs megyét a debreceni kerületbe akarja beosztani. Ez a közérdekre nézve a legnagyobb sérelemnek mondható, ami kitűnik abból is, hogy a kisvárdaiak, nyirbátoriak és a tiszalökiek szükségletét még a Nyiregyháza székkel központ sem láthatta el, minek következtében önálló hivatalt kértek. Ennek a mozgalomnak most az lett az eredménye, hogy a nyiregyházi mértékhtelelesítőt is beszüntette az állam. Felhívjuk erre a körülményre a hatóságok és az érdekelt figyelmét és ajánljuk az egységes szervezkedést, a mértékhtelelesítő hivatal megmentése érdekében. Ugy halljuk, hogy Meskó László már felszólalt a miniszteriumban Nyiregyháza mellőzése miatt.

Órák és ékszerék, valódi ezüst, kínai és angol ezüst disztárgyak, evő eszközök, alkalmi ajándékul igen jutányosan és felelősség mellett beszerezhetők Vrabec órás- és ékszerésznél, Nyiregyháza, Iskola-utca 8.

„Milleniumtelep”, Nagyösz, Torontál-megye, kiváló minőségű, elismert fajtisza szőlőoltványokat szállít olcsó árban. Magyar vagy német, vagy román, vagy szerb főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Dietrich féle tea-rumok, Guba, gyöngy és jáva kávék beszerezhetők 10 százalékkal olcsóbban mint bárhol, **Hirschler Mór** fűszerkereskedőnél Nyiregyháza. Ugyanott m. kir. lópor-, patron-, patron-, játszóártya és hegedűhur árusítás nagyban és kicsinyben.

Nyomatványokat szakszerű kiállításban, gyorsan és olcsó árban készít Klafter Ignác könyvnyomdája Pazonyi-utca 9. szám.

Megbízható járásu órák, divatos ékszerék, jóminőségű szemüvegek nagy választékban. Grammophonok 40 kor.-tól, emezek 2 kor.-tól feljebb kaphatók: **Kazár** órás-ékszerésznél, Vároház-tér, (Török-ház.)

Szabolcsvármegye legnagyobb és már 30 év óta fennálló néhai „Deutsch Samu”-féle cipő-üzletet (Városi-palotában) veje Friedmann S. Sándor átvette és azt a mai kor igényeinek teljesen átalakítva tovább fogja vezetni. — Midőn is az új cég mérték utáni megrendelésre műhelyét tetemesen megnagyobbította, ajánljuk a n. é. közönség szíves pártfogásába.

Mindazoknak a jó barátoknak és ismerőseimnek, kik Istenben boldogult, kedves Lajos fiamnak elhalálózása alkalmából részvétüknek, baráti rokonérzésüknek nyilvánításával mélységes gyászunkat enyhíteni igyekeztek, e helyt is még egyszer őszinte, meleg köszönetet mondok úgy a feleségem és családom, mint a magam nevében, arra kérve a mindenható Istent, hogy őket az enyémhez hasonló súlyos meglátogatástól véghetetlen kegyelmével megoltalmazni és megvédelmezni kegyeskedjék. Isten áldása legyen mindnyájunkon!

Nyiregyháza, 1909. január 16.

Hlatky-Schlichter Gyula.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urna k Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásnak mutatkozott. Kérem legyen szíves nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavas

INDASZESZ

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére Üdítés frissít Megóvja a testet a hideg káros befolyástól. Massagehoz (gyuró-kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuzkőszvény, rheuma, fejfájásnátha, influenza, tagszaggyatás és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székelyhavas „INDASZESZ” összenem tévesztendő más sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavas gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmúlhatlan gyógyszer különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavas „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt.

CSARNOK

Világosítsátok meg! . . .

— Kis fiam ravatalánál. —

Világosítsátok meg, ha tudjátok, Ti földi bölcsék és tudósok

Isten mérhetlen utait,
Teremtését s pusztításait!

Világosítsátok meg, óh igen,
Hogy Mi és Ki az örök Isten?!
A teremtés, élet s halál Úra,
Áldassék szentséges akarata!

Világosítsátok meg, ha erre képesek vagytok
Tudósok, bölcsek, ti látó vakok!
Szóljatok hozzá ti atheisták
Kik az örök Istent megtagadják!

Tőlem kérdezzétek, Ki az örök Isten,
Ki szeret és sebet üt: ebben oldva minden;
Összetör szíveket, széjjeltép lelkeket
Cserébe ezekért ujakat teremthet!

Ki teremté a világot s benne a férgeseket
S a mindent tudni vágyó, gyarló embereket,
S kit észrel soha fel nem érsz óh ember
Imádd Őt, óh imádd, mert bizony, bizony
megver.

Vajjon milyen is lehet az a másvilág
Hol Isten szenvedéseinkért vigaszt ad!

És hányan voltak . . .

A Bazilika mellett öreg, ősz, falábu rikancs álldogál: a Nap! Abenblatt! Meggörbült alakján meglátszik, hogy valamikor, fiatal korában nem közönséges erejű ember lehetett. Mellére érdemjel van tűzve. Napról napra látom, amint ott áldogál és rekedt mely hangján kínálja az ujságokat. Vajjon mi mindenfélen mehetett keresztül ez a szegény öreg?

Elmondta sorsát, elmesélte, hogy mit szenvedett, mennyit kesergett a hazáért. . .

Forrongó idők voltak; letűntek, elmúltak, mint minden ezen a világon. Megteltek a szívek lelkesedéssel, zsongott, bizsergett a tüzes, forró levegő a szabadság, a „Talpra magyar” hangjától. De eljött a reakció. A nemzetiségek felkeltek a magyarság ellen. Fel lettek bujtogatva.

Az öreg koldus mint fiatal, erőteljes ember elbucszott övéitől, menyasszonyától, kit különösen óvott az erős, hatalmas Dusántól, szomszédjuktól, ki szintén szörette a leányt. Azután elment ő is oda, hol annyi derék, névtelen és ismeretlen igazi hazafi halt meg, a véres harcmezőre, a fűtőlő gölyök és csattogó kardok közé . . .

Szomorúan fűtőlő a szél, a tar fákon csak itt-ott lengett egy-egy sárga-vere levél, az állatok már csak kevés enni valót találtak a vörhenyes legelőkön. A kis falu csendes, nincsenek otthon csak az öregek, a nők és gyermekek. Ezek is a szobákban ülnek, imádkoznak . . . ki apjáért, ki fiáért, ki testvéreért . . .

A nap már régen lement, a hold halvány fénye is küzd az eléje tornyosuló felhőkkel, melyek minduntalan eltakarják sápadt halovány arcát . . .

A közeli hegyekből két lovas közeledik a falu felé. Egyiknek feje, karja van bekötözve, alig ül a lovon, a másik — az én öreg koldusom — átkarolva tartja, hogy ne essék a lóról. Így közelednek a falu felé. Bezörgetnek az egyik háznál, itt elbucsznak, az egészséges tovább megy. Egyik házból haloványan pislog ki a mécs. Itt megáll, leugrik és belép a szobába, hol együtt ülnek ősz szülei és menyasszonya. Örömkönnyek között ugranak a rég nem látott ifju nyakába. Röviden elmondja, hogy néhány főből álló csapatukat szétverték néhány órányira innen az oláhok. Jó lesz vigyázni, mert lehet, hogy ide jönnek a faluba. Alig mondta ezt ki az ifju, mikor künn, közvetlen a ház előtt rekedt ordítás verte föl az éj csendjét. Az ifju felugrik, és kimegy az ajtó elé. A közeli házak recsegve, ropogva égnek, több kisebb oláh csapat üti le a siránkozó nőket, gyermekeket, aggastyánokat . . . Rövid tusa után őt is elfogják, megkötözik, azután az oláh vezető, Dusán berugja az ajtót és szét

néz a szobában. Parancsára a leányt is megkötözik, a puskatus ütések alatt pedig az öregek hangtalanul esnek össze, a csóva lobogva repül az eresz alá . . .

A falu terén hatalmas tűz körül ordítanak a vértől, pusztulástól, pálinkától részeg oláhok. A legény a leány mellett fekszik erősen megkötözve és néma borzadállyal néznek a vad, gyilkos hordára. Most Dusán felkel a tüztől, és támolyogva közeledik a leányhoz, és feloldja kötelékeit. „Megmondtam már, hogy szabad leszel, ez a kutya is menekülhet, csak légy az enyém.” A leány undorral fordítja el fejét a véres, pálinkától gőzölgő embertől. De midőn ez átkarja karolni, egy gyors mozdulattal kirántja Dusán kését, ez észreveszi a mozdulatot, dühtől szikrázó szemekkel kapja ki a gyenge nő kezéből a kést . . . egy pillanat, — hatalmas vérsugár szökik ki a leány kebléből és a gyilkos lihegő mellett áll mellette a véres késsel hatalmas öklében . . . míg néhány oláh hangos röhéjjel ad kifejezést tetszésének.

Az ifju eme borzalmak láttára megfeszíti karjait, de a kötél nem enged. Ő csak huzza, huzza míg egy fojtott pattanással elszakad a kötél, ő felugrik, hogy a vezérre rohanjon; ekkor egy puska dördül el, szétrocsolt lábbal esik a földre. Őt-hat oláh ismét megkötözi. „Korbácsoljátok halálra a kutyát!” ordítja Dusán. A részeg népség röhögve tesz eleget a parancsnak. Jégesőként hullanak az ifju hátára a hatalmas ostorütések, egyik a másik után. Végre elveszti eszméletét . . .

Egy tábori kórházban ébredt fel. Itt megtudja, hogy a gyanutlan hordát egy honvéd csapat verte széjjel, és őt idehozták.

Azóta sok sok év telt el, változtak az idők. Es az egykori szerencsétlen vőlegény most ősz fejjel, falábu támaszkodik a falhoz, és rongyos ruhában árulja az elegáns közönségnek az ujságot: a Nap, Esti ujság!

Aliquis.

Szerkesztői üzenetek.

D. S. Erről a számról lekéselt, legközelebb hozzuk. Üdv.

M-r. ?

Többeknek. Lehetőleg a hét első felében sziveskedjenek kézírataikat beküldeni, mivel a megkésve érkező cikkek hozása technikai akadályokba ütközik. Tentával, és csak a papír egyik oldalára irjanak.

S. J. Aranyosmarót. Beeszes levelét tuiságosan erős személyi vonatkozásai miatt a legnagyobb jóakarat mellett is csak a nyíltérben közölhetnők, miután lapunk többi rovatai kizárólag a személyeskedést kerülő, a közügyet szolgáló cikkeknek vannak fenntartva, melyekben programmunkhoz hiven, még a magunk felfogásával ellenkező fejtegetéseknek is szívesen tért adunk, melyeket azonban személyes támadások harcterévé semmi szín alatt nem tehetünk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

HLATKY-SCHLICHTER GYULA.

1999. és 2081 1908 v. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyváradi törvényszék 28029/908 V számú végzése által Ermihályfalvi Keresk és Iparbank végrehajtó javára ellen 1500 korona tőke, ennek 1908 év aug. hó 10 napjától számítandó 6% kamatai és 3 korona 20 fill. hird. díjjal eddig összesen 178 kor. 10 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le foglalt és 1889 koronára becsült butorok pénzszekrény, írógépből álló ingóságok a Dr. Stark Ödön budapesti lakos 1200 kor. tőke s. j. követelése kielégítésére is szolgáltatandó nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a nyiregyházi kir. járásbírósnak 1908 V. 1875/2 és 1981/2 számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Nyiregyházán Iskola-u. 13 sz. háznál leendő eszközzésére 1909 évi január hó 19-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő, s a fizetett 500 és 500 kor betudandó.

Kelt Nyiregyházán, 1909 évi január hó 2 napján.

Oláh Gyula.
kir. bir. végrehajtó.

A legnagyobb termést biztosító

kalászos-, luczerna-, csalamádé és kapás növényeknél; feltűnő jó eredményt mutat ki szőlőben (70—95 hektoliter) a

fekálkompost-trágya

(emberürülék, tőzeggel szagtalanítva), felülmulja a műtrágyát, mert több évi termőerővel bír és tartós eső sem képes elmosni. 100 mm. a telepen átvéve . . . 70 K 100 mm. vasutállomáson kocsiba rakva 90 K Vidékre külön ajánlattal szolgálunk az ottani álmásig bérmentve.

Debreczeni Trágyagyár R. T.
Debreczen, Sas-utca 3. szám.

Eladó. Egy ujonnan épült uri lakás, mely 4 szoba, konyha, éléskamra, pincekert és nagy udvarból áll, a szükséges tartozékokkal együtt kedvező feltételek mellett eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Angol Királynő szálloda

DEBRECEN

Van szerencsém a n. é. utazó közönség tudomására hozni, hogy 20 év óta fennálló, első rangú, fényesen berendezett szállodámat saját kezelésembe vettem és kérem a n. é. utazó közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Vilmos Béla

tulajdonos.

Remek konyha. Jutányos árak. Gyönyörű szobák.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Köszönet

Belföldi szenek
Porosz szén
Karwini szén
Osztraui ko-
vácsszén
Koksz
Brikett
Faszén

Köszönet

Szállít waggonszámra,
valamint évi kötésre

Klár Andor

czég

Debreczen,

Miklós-utca 23. szám

Telefon inter-
urbán: 445.

Sürgönyezim:
KLÁR ANDOR.

← Kérjen ajánlatot! →

Meszet

Kizárólag fával
égetett biharme-
gyei (Élesd-Rév-
Mezőtelegd) fehér
darabos mesz.
Évi termelés 1000
waggon.

Meszet

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINAL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

Eladó szén!

Van szerencsénk a t. közönség b
tudomására hozni, hogy a telepünkön
levő

poroszszen

készletünket métermázsanként 3 korona
80 fillérért áruba bocsátjuk.

Venni szándékozők városi irodánk-
ban (Vármegyeház-tér 10. sz.) jelent-
kezhetnek.

Nyiregyházi

Villamossági Részvénytársaság

Szőlő oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékem ingyen
és bérmentve küldöm meg aki címét tudatja.
Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni
nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.
Gyökeres oltványokból, amerikai és európai
sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű
„Delaware”-ből 1¹/₂ millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Szűcs Sándor fia szőlőtelepe
Bihardiószeg

Sirkövek

tíz százalékkal
olcsóbb
mint bárhol.

Nyiregyháza,
Kótaji-utca 5. szám.

Állandó butorkiállítás

Glück Jenő butoráruházában,
Nyiregyházán, Pazonyi-utca 10. sz

Minden vevőnek saját érdekében áll, hogy butor szükségletét addig be
ne szerezze, míg a nálam lévő legnagyobb választéku, túlhalmazott menyi-
ségű és legszolidabb kivitelű izléses, részben saját készítményű háló,
ebédlő, szalon és luxus butoraimat meg nem tekinti, mely alkalommal
az igen tisztelt vevő közönség meggyőződhetik, hogy üzletem bárme-
lyik fővárosi nagykereskedővel is a versenyt mindenkor
kiállja. Cégem szolid, pontos és legjutányosabb árai folytán már eddig is
a legjobb hírnévnek örvend. Hivatkozva ismét a túlhalmazott raktári
készletre, mely alkalommal az összes raktáron lévő butoraimat

bámulatos olcsó áron árusítom

míg a jelenlegi készletem tart.

Teljes tisztelettel

Glück Jenő.

A réz-, vas- és hajlitott fabutort gyári árban árusítom.

Kohóság, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

Réthy-féle pemetefű **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el!

LICHTMANN VILMOS

cég ajánlja

Nyiregyházán, Széchenyi-tér
3. sz. saját házánál épült, dúsan fel-
szerelt gépraktárát, mindennemű külön-
leges — **legkedveltebb** — **gaz-**
dasági gépek és gőzekék
beszerzésére.

Nemkülönben: sok évi — és te-
kintélyes — összeköttetései folytán kü-
lön, **jelzálogbanki ügyosztályt** vezet in-
gatlanokra nyújtandó legelőnyösebb
törlesztéses kölcsönök megszerzésére,
birtokok eladása, parcellázása, és
ilyenek bérbeadási ügyvitelére.

A „Kristály” gőzmosó és vegytisztító gyár

Miskolcz, keres a város forgalmas helyén
egy gyűjtőtelep fölállítására céljából egy
alkalmas **üzlethelyiséget** és egy inté-
ligens, óvadékképes **üzletvezetőt.**
Ajánlatok a gyár igazgatóságához inté-
zendők.

Wassermann Sámuel

üveg- és porcellán kereskedésében

Nyiregyháza, Zöltség-tér 2. szám alatt

kaphatók a legjutányosabb árakon minden e szakmába vágó árucikk, u. m.: **Karlsbadi porcellán** ét, teás, kávé, mocca és mosdó készletek, valamint az összes háztartási edények. — Mindennemű csiszolt, préselt és fuvott **üvegáru**, sörös, boros, vizes és pálinkás készletek. — Álló és függő **lámpák** a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Sima és csiszolt, kézi és függő **tükrök**, olajnyomatu és aquarell, világi és szent **képek**. — **Villanycsillárok** privát lakások és középületek berendezéséhez a legmodernebb kivitelben rendelhetők meg. Mindenféle **majolika áruk** és csemegés készletek dúz választékban. **Evőeszközök**, china ezüst, alpaca és olcsóbb fémből készült minőségben. A Szandrik magyar ezüst és fémáru gyár képviselője. **Disztárgyak**, ajándékok és fényűzési cikkek nagy választékban. **Mosdó asztalok** mindenféle kivitelben, **Kosárba font üvegek** különféle irtartalommal. **Fém lámpások** gyertya és olaj részére. **Képretezés** számtalan fajtában a legizlesebb és legelegánsabb kivitelben készítetik. **Ablakok** minden nagyságban gyártatnak. **Üvegezés** helyben és vidéken vállaltatik.

Telefon sz. 121.

Telefon sz. 121.

Értesitem a t. közönséget, hogy

Szőnyeg és divatáru üzleteimben

rendkívül leszállított árakat

rendszeresíttem, mely által a t. vevőközönségnek kedvező alkalmat nyújtok, hogy **ruhakelmékben:**

blous selymekben, flanellekben, mosó-barcetekben, rumburgi, hollandi és cérnávásznakban, derékaljgradlikban szükségletét és még igen sok, itten feil nem sorolható árucikkeimet 25–30%-al olcsóbb árakban árusíthatom, mint bármely más kereskedő.

Továbbá ajánlom kizárólagos szőnyegáru üzletemet ahol mindennemű függönyök, asztalterítők, linoleumok, paplanok, matracok, mesés olcsó árakban szerezhetők be.

Tisztelettel:

Kreiser Simon.

oooooooooooooooooooo

Telefon 19.

MANDL EMIL

szénraktára.

Nyílt egész fuvarokban, avagy a raktáramban átvéve

100 kg. Porosz szalon-sz. 4.—K

100 „ „ téglabrikett 4.—K

100 „ Tatai tojásbrikett 3.60K

100 „ Királdi-szén 2.40K

100 „ Vágott fa 2.40K

500 kilogrammnál kisebb tételek zsákolva 20 fillérrel magasabb árban.

oooooooooooooooooooo

AMPUTÁLTAK

KELETI által készített **múlábak** és **múkezek** áró és nyújtókészülékek a legnevesebb szakorvosok véleménye szírint a legjobbak a világon.

Elegáns könnyű járás! Több évre terjedő jótállás! Mérsékelt árak

Orthopédiai műintézetem 30 éves fennállása teljes biztosítékot nyújt az általam szállított készülékek szakszerű, kifogástalan elkészítéséről.

Képes leírásokat küld ingyen és bérmentve

Keleti J.

orvos-sebészeti és testgyógyászati műintézete

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.

Vas és réz butorok nagy választékban.

Szabolcsvármegye legnagyobb butoráruháza

Nyiregyháza, a Törvényszék mellett

Raktáron tartok a legmodernebb stíli ebédlő és háló szobákat, saját készítményű kárpitozott butorokat, ugymint ebédlő divánok és salon garnitúrákat a legújabb kivitelben és legjobb minőségben jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve vagyok

Kiváló tisztelettel

Lefkovits Zsigmond.

Amatőr festők!!

Olaj és aquarell-festékek a hozzávaló ecsetekkel és más egyéb kellekekkel megérkeztek a ::

Borbély Béla könyv- és papírkereskedésében

Nyiregyháza, Városház-palota.